

Sygn. akt II Cz 271/15

POSTANOWIENIE

dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Aurelia Pietrzak

SO Wojciech Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T. (wierzyciela)

z udziałem

E. M. (małżonki dłużnika A. M.)

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt: XII Co 15373/11

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt II Cz 271/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, po rozpoznaniu sprawy z wniosku wierzyciela (...) Sp. z o.o. w T. z udziałem dłużniczki E. M. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 sierpnia 2006 r. w sprawie IX GC 76/06 także przeciwko małżonce dłużnika A. M. – E. M. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową oraz orzekł o kosztach postępowania.

Na skutek zażalenia dłużniczki, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 21 stycznia 2015 r. uchylił powyższe postanowienie i oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że doszło do zmiany okoliczności sprawy co uzasadniało zastosowanie art. 395 § 2 k.p.c. Małżonka dłużnika bowiem składając zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności wykazała dokumentem urzędowym fakt rozwiązania jej małżeństwa z dłużnikiem przez rozwód, co nastąpiło wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 17 września 2014 r. Wprawdzie powyższa okoliczność zaistniała po wydaniu zaskarżonego postanowienia, jednakże jej ujawnienie w toku postępowania zażaleniowego sprawiło, że ostatecznie nie można uznać, aby przesłanki z art. 787 k.p.c. zostały spełnione, albowiem majątek wspólny małżonków już nie istnieje z uwagi na treść wyroku rozwodowego, który jest skuteczny erga omnes. Zatem Sąd uznał zażalenie dłużniczki za oczywiście uzasadnione.

Następnie Sąd wskazał, że wnioskodawca wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przeciwko małżonce dłużnika – z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku wspólnego. Po przytoczeniu treści art. 787 k.p.c. i art. 41 § 1 k.r.o. w brzmieniu sprzed 20 stycznia 2005 r., z których wynikało, że za długi zaciągnięte przez jednego z małżonków wierzyciel ma możliwość żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków, Sąd wskazał, że racji istnienia prawomocnego wyroku rozwodowego dłużniczka nie jest już małżonką A. M. i tym samym nie istnieje już majątek wspólny małżonków, do którego możliwe byłoby skierowanie egzekucji.

Wobec powyższego, na podstawie art. 787 k.p.c. a contrario Sąd oddalił wniosek.

Zażalenie na postanowienie złożył wnioskodawca domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Zarzucił on Sądowi pierwszej instancji:

- naruszenie art. 787 § 1 k.p.c. w brzmieniu sprzed dnia 20 stycznia 2005 r. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i ostateczne oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika – z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku wspólnego, pomimo braku ku temu uzasadnionych przyczyn. W uzasadnieniu wierzyciel wskazał, że zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej nie ma skutku wstecznego, a więc nie może mieć znaczenia, skoro postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika zapadło wcześniej.

W odpowiedzi na zażalenie dłużniczka wniosła o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy znajduje uzasadnienie, choć z innych względów aniżeli wskazanych w treści złożonego środka zaskarżenia.

W szczególności zwrócić należy uwagę, że po uwzględnieniu wniosku wierzyciela i nadaniu klauzuli przeciwko małżonce dłużnika E. M. postanowieniem z dnia 16 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy przesłał jego odpis małżonce dłużnika na adres w B. przy ul. (...). Przesyłka mimo powtórnego awizowania nie została podjęta przez E. M. (k.27), co skutkowało uznaniem przez Sąd, że jej doręczenie było skuteczne (w ujęciu art.139 § 1 kpc w brzmieniu przed zmianą), a tym samym doprowadziło do uprawomocnienia się postanowienia, co zdaje się potwierdzać adnotacja sędziego Przewodniczącego na karcie 23 akt. Zatem złożenie przez małżonkę dłużnika zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 lutego 2012r. dopiero w dniu 23 września 2014r., na co wskazuje data prezentaty zamieszczona na zażaleniu (k.30), oznaczałoby, że zażalenie zostało wniesione po upływie ustawowo wymaganego terminu (art.394 § 2 kpc w związku z art.13§2 kpc). Gdyby tak uznać, to zażalenie małżonki dłużnika powinno spotkać się z odrzuceniem (zgodnie z art.370 kpc w związku z art.397 § 2 i art.13 § 2 kpc). Już te wątpliwości w zestawieniu z dalszymi czynnościami podjętymi w sprawie przez Sąd Rejonowy wymagają stosownego wyjaśnienia i właściwej oceny, co do ich ewentualnych skutków procesowych.

Zauważyć bowiem należy, że na skutek zażalenia małżonki dłużnika E. M. sędzia Przewodniczący – zarządzeniem z dnia 14 października 2014r. – wezwał ją do uzupełnienia braków formalnych zażalenia poprzez wskazanie komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne na podstawie kwestionowanego postanowienia oraz sygnatury akt komorniczych, a nadto do uiszczenia opłaty sądowej należnej od zażalenia w wysokości 30 zł (w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia zażalenia), a także do nadesłania odpisu wyroku rozwodowego /k.34/. z tego wnosić by należało, że wskazanie przez zobowiązaną komornika sądowego i sygnatury akt sprawy egzekucyjnej miałyby prawdopodobnie posłużyć Sądowi do ustalenia kiedy otrzymała zawiadomienie o wszczęciu wobec niej egzekucji lub odpis postanowienia o nadaniu przeciwko niej klauzuli wykonalności, a w konsekwencji czy zachowała wymagany termin do wniesienia zażalenia. Tymczasem dopiero uznanie, że uprzednie doręczenie E. M. odpisu postanowienia z dnia 16 lutego 2012r. na adres w B. przy ul. (...) nie było skuteczne, a tym samym nie doprowadziło do uprawomocnienia się postanowienia, otwierałoby drogę do rozważenia i oceny, czy zażalenie zostało złożone przez nią z zachowaniem ustawowego terminu. Zarówno treść sentencji zaskarżonego postanowienia z dnia 21 stycznia 2015r.,

jak i jego uzasadnienie, nie wskazują, by te kwestie były prz Sąd Rejonowy rozważane, a zdają się wskazywać, że Sąd postąpił tak, jakby zażalenie małżonki dłużnika zostało złożone w terminie.

Wreszcie zwrócić należy uwagę, że zarządzenie sędziego Przewodniczącego z dnia 14 października 2014r. o wezwaniu do usunięcia braków formalnych zażalenia zostało doręczone małżonce dłużnika w dniu 22 grudnia 2014r. / potwierdzenie odbioru – k.46/. opłata sądowa od zażalenia została uiszczona przez małżonkę dłużnika w dniu 30 grudnia 2014r., a w dniu 2 stycznia 2015r. skarżąca nadesłała do Sądu odpis prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego we Bydgoszczy z dnia 17 września 2014 r. rozwiązującego jej małżeństwo z dłużnikiem A. M. /k.49 i 50/. Zatem w wyznaczonym terminie nie uzupełniła ona wszystkich braków formalnych zażalenia do czego została zobowiązana, albowiem nie podała jaki komornik i pod jaką sygnaturą prowadzi postępowanie egzekucyjne. Dane te były w sprawie niezbędne do tego, aby skontrolować terminowość wniesionego zażalenia poprzez wystąpienie do właściwego komornika o przesłanie akt tej sprawy. Wówczas możliwe by było ustalenie czy małżonka dłużnika dochowała terminu tygodniowego wskazanego w art. 795 § 2 k.p.c., liczonego od dnia doręczenia jej zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, przy uwzględnieniu uprzednio poczynionej uwagi, że doręczenie postanowienia Sądu Rejonowego a dnia 16 lutego 2012r. na adres w B. przy ul. (...) nie było skuteczne, a tym samym nie doprowadziło do uprawomocnienia się postanowienia. Obecnie, przy istnieniu wszystkich wyżej wskazanych wątpliwości nie można stwierdzić, że zażalenie zostało wniesione w terminie. Nadto nie może umykać z pola widzenia fakt, że opłata sądowa od zażalenia w kwocie 30 zł została uiszczona przez skarżącą w dniu 30 grudnia 2014r., a więc po upływie tygodnia od doręczenia wezwania (termin kończył bieg z dniem 29 grudnia 2014r.), co także może rodzić konsekwencje przewidziane w art.370 kpc (stosowanym w związku z art.397 § 2 kpc i art.13 § 2 kpc).

Z uwagi na te wszystkie wątpliwości uznać należało, że Sąd Rejonowy co najmniej przedwcześnie postąpił dokonując uchylecia postanowienia z dnia 16 lutego 2012r. o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. Dlatego też Sąd odwoławczy uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania (na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Przy ponownym rozpoznaniu sprawy rzeczą Sądu Rejonowego będzie wyjaśnienie wcześniej przywołanych wątpliwości, a w konsekwencji czy zażalenie na postanowienie z dnia 16 lutego 2012r. zostało złożone w wymaganym terminie, a dopiero wówczas przeprowadzenie oceny z punktu widzenia art.395 § 2 kpc lub przekazanie do rozpoznania według właściwości Sądowi odwoławczemu.